

Nederlandse melkveehouderij zakt terug in de EU kopgroep

Jakob Jager

De melkveebedrijven in Nederland scoren qua resultaat niet meer zo goed in de EU als tien jaar geleden. In 2006-2008 is Nederland in vergelijking met zeven andere landen op de ranglijst gezakt van plaats twee naar plaats vier wat betreft het inkomen uit bedrijf. Dit geeft nog enigszins een gunstig beeld. Omdat in veel landen meer kleinere melkveebedrijven aanwezig zijn dan in Nederland is het inkomen hier vrij hoog. Binnen de 2 groepen van grotere melkveebedrijven, waar in Nederland de meeste bedrijven vertegenwoordigd zijn, scoren vele andere landen beter qua inkomen per bedrijf en staat Nederland op plaats 6 of 7 van de 8 landen. Wordt gekeken naar inkomen per 100 kg melk dan is het beeld vergelijkbaar.

Structuur melkveehouderij Nederland in vergelijking met andere landen in de EU.

De relatieve omvang van melkveebedrijven in Nederland is tussen 2000 en 2007 (het meest recente jaar met Landbouwtelling gegevens bij Eurostat) minder toegenomen dan in Denemarken en Italië en meer dan in België, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk (tabel 1). In absolute zin is de groei van het aantal koeien per bedrijf in het Verenigd Koninkrijk groter dan in Nederland, omdat de gemiddelde omvang 40% groter is.

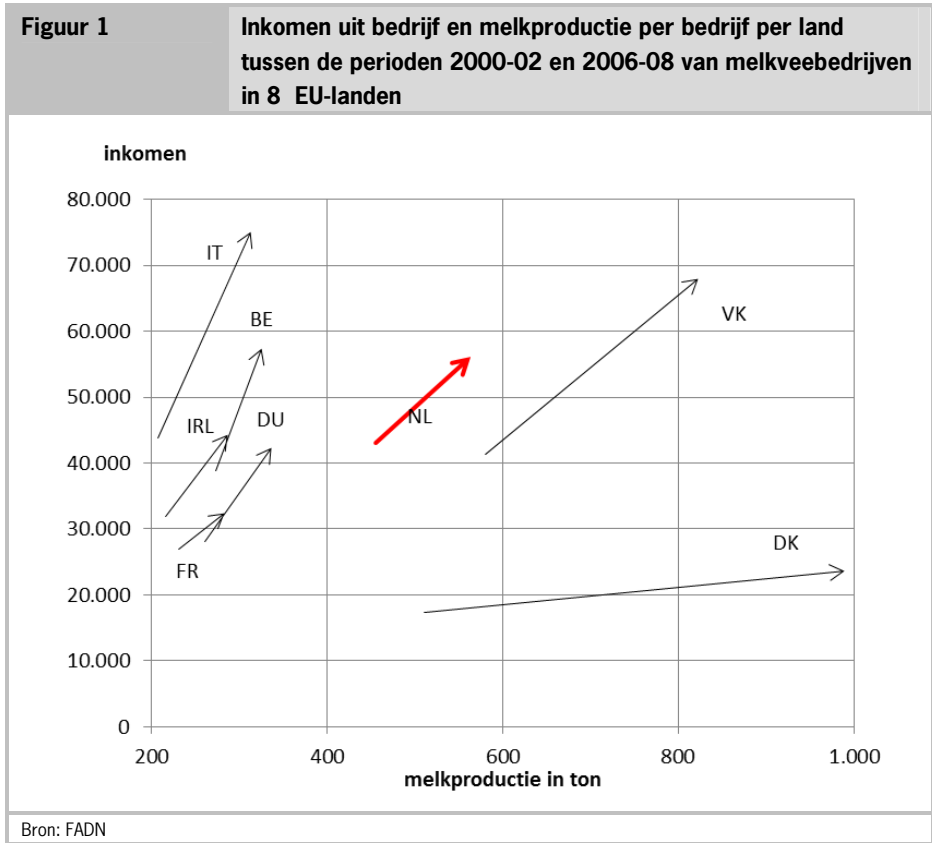
Tabel 1	Aantal melkkoeien, bedrijven en specialisatiegraad van de melkveehouderij, 2000 en 2007							
	NL	BE	DU	DK	FR	VK	IRL	IT
Aantal bedrijven met koeien 2007 (x 1.000)	24,5	13,3	101,1	5,4	93,1	28,1	21,3	62,8
Ontwikkeling 2007 t.o.v. 2000 (%/jaar)	-5	-4	-6	-10	-4	-2	-6	-4
Aantal melkveebedrijven 2007 (x 1.000)	18,9	6,6	74,3	4,5	55,0	17,8	19,3	26,1
Ontwikkeling 2007 t.o.v. 2000 (%/jaar)	-5	-4	-3	-9	-4	-5	-4	-10
Aantal koeien per gespec. melkveebedrijf '07	71	50	41	113	43	99	52	43
Ontwikkeling 2007 t.o.v. 2000 (%/jaar)	4	2	4	9	3	3	4	6

Bron: Eurostat; bewerking LEI.

Ontwikkeling inkomen en melkproductie alle melkveebedrijven per land

Van de landen in figuur 1 zijn de melkveebedrijven gemiddeld in Nederland het grootst na die in Denemarken en het Verenigd Koninkrijk. In Italië was de melkproductie per bedrijf over de periode 2000-2002 laag en is relatief veel gestegen. Terwijl in Denemarken de melkproductie per bedrijf het meest steeg, is het (al lage) inkomen tussen de periodes 2000-2002 en 2006-2008 er het minst toegenomen. In Italië is het reeds hoge inkomen het meest toegenomen. In Frankrijk is de schaalvergroting wat minder sterk en mede hierdoor stijgt het inkomen over dezelfde periode weinig. Ook in België heeft er minder schaalvergroting plaatsgevonden maar is het inkomen sterker gestegen dan in Nederland. In Nederland ligt het inkomen in 2006-2008 boven het gemiddelde, mede door de grotere bedrijfsomvang in vergelijking met Duitsland en Frankrijk. In de ranglijst staat Nederland in 2006-08 op plaats 4 en is hiermee 2 plaatsen gezakt ten opzichte van 2000-02.

Inkomen per 100 kg melk in 2 grootteklassen

Het beeld is voor melkveebedrijven in dezelfde landen anders indien een vergelijking plaatsvindt voor bedrijven in de grootteklasse 40-100 ege. Nederland heeft, zowel in de beginjaren als in de eindjaren, een vrij laag inkomen per 100 kg melk (figuur 2). Denemarken is het enige land met ook hierin een lager inkomen dan Nederland. In Italië wordt per 100 kg melk een inkomen behaald dat 2,3 x zo hoog is dan in Nederland. Ierland en België volgen op afstand maar met een inkomen per 100 kg melk dat in 2006-08 gemiddeld circa 80% hoger ligt dan in Nederland. Opgemerkt moet worden dat in Nederland een minderheid (37%) van de melkveebedrijven in deze grootteklasse zit. Veel andere landen hebben relatief meer bedrijven in deze grootteklasse, behalve Denemarken en Italië met ieder 20%. Daarom is ook de grootteklasse van melkveebedrijven groter dan 100 ege in figuur 2 vermeld. Nederland laat dan een iets gunstiger beeld zien. De grotere melkveebedrijven in het Verenigd Koninkrijk doen het minder goed dan in Nederland en ook minder goed dan hun kleinere collega-melkveehouders. Het inkomen per 100 kg melk is ook op de grootste bedrijven in Ierland, Denemarken en Duitsland lager dan op de bedrijven tussen de 40 en 100 ege. Omdat de verschillen in geproduceerde hoeveelheid melk op deze grote bedrijven nogal uiteenlopen, kunnen de verschillen in inkomen per bedrijf afwijken. Dit is goed te zien bij een vergelijking van de grootste bedrijven in het Verenigd Koninkrijk en Nederland. Nederland heeft een 30% hoger inkomen per 100 kg melk maar door de grotere bedrijfsomvang van de grotere Engelse melkveehouderijbedrijven is het inkomensverschil 16% in het nadeel van de grotere Nederlandse melkveehouders.

Concluderend kan worden gesteld dat Nederland in de grootteklassen 40-100 ege op plaats 7 van de 8 landen staat als wordt gekeken naar het inkomen uit bedrijf, of naar het inkomen per 100 kg melk. Bij de grootste melkveebedrijven doet Nederland het wat betreft inkomen per 100 kg melk een fractie beter en staat dan op een gedeelde 5^e plaats.

